

Argentinsk verdensstjerne bag overvældende kunstværk i Planetarium

Kunst. Der er kommet fut i Planetariums ellers normalt så kedelige forhal. Nu hænger her både solsystemer og edderkoppespind skabt af den argentinske kunststjerne Tomás Saraceno.

Holger Dahl
htda@berlingske.dk

Kosmiske Tråde

Tomás Saraceno på Planetarium.
Gl. Kongevej 10. København V.

Der plejer ikke at ske ret meget i Planetarium for enden af Sankt Jørgens Sø i København. Men det er der i allerhøjeste grad blevet lavet om på.

Et solsystem af svævende sølvkloder breder sig nu gennem trapperummet. Det er hængt op ved hjælp af kilometervis af sort nylonstrømpe, der selv bliver til både spindelvæv og rene polyedre, mens skyggerne fra konstruktionen laver mønstre på væge og gulve.

Det er frapperende vildt og artistisk, og man har bestemt ingen lyst til at opgive ævred som den stakkels replikant.

I stedet vil man bare gå på opdagelse, se nærmere på det vilde værk og finde ud af, hvad det egentlig er, det hele går ud på.

»Kosmiske tråde« hedder kunstværket, der er skabt af den argentinske kunststjerne Tomás Saraceno, hvis tre største interesser er solsystemer, bæredygtig ballonflyvning og edderkoppespind.

I Saracenos værker ser man tydeligt, at han er både arkitekt og billedkunstner. Han interesserer sig lige så meget for det rumlige, det videnskabelige og det konstruktive, som han interesserer sig for det æstetiske element i sine frembringelser.

Tomás Saraceno er en meget efterspurgt kunstner, og han rejser derfor rundt over hele verden med sine projekter.

I 2020 havde vi fornøjelsen af hans »Event Horizon« i Cisternerne under Søndermarken. Her roede man som besøgende rundt i små joller i det underjordiske vandreservoir, mens

man så på installationer af kugler, solsystemer og edderkoppespind.

Meget stemningsfuldt og uden tvivl dybt - i hvert fald dybt originalt.

Saracenos projekter er under konstant udvikling og kan nogle gange minde om hinanden. Det er de samme emner, der optager kunstneren hver gang, og man bør nok se værkerne som forskellige iterationer af det samme projekt, forskellige vinklinger og drejninger af det samme stof.

På den måde er han også som en videnskabsmand, der gerne gentager sine forsøg dag efter dag, år efter år, for til sidst at nå frem til det heureka!-øjeblik, der forklarer det hele.

Byen i skyen

I Aalborg er Saraceno ved at udvikle en af sine »cloud cities« - et koncept, han tidligere har arbejdet med både i Hamburg og i New York.

»Skybyen« i Aalborg bliver hans hidtil største og vil være lige så høj som Rundetaarn, når den er færdig om nogle år.

Mens vi venter på at kunne se den færdige »Cloud City«, kan vi glæde os over, at man med en tidshorisont uden bagkant nu kan opleve et ægte Tomás Saraceno-værk i Planetarium.

»Kosmiske tråde« hedder det som nævnt, og som al Saracenos kunst er også dette et forsøg på at illustrere altings sammenhæng - fra det uendeligt store til det uendeligt små.

Det lidt forpjuskede Planetarium har i de seneste mange år lidt af en mild personlighedsforstyrrelse. Stedet har ikke rigtig kunnet finde ud af, om det skulle være en spøg og skæmt-biograf med 3D-dinosaurfilm eller et seriøst videnskabsmuseum, der formidler kosmisk indsigt til både københavnere og turister.

Tilsyneladende har man nu fået ryddet op i vægelsindet og vil i fremtiden satse på at genopstå som en seriøs stjerneattraktion i byen.

Det lidt trætte 1980er-look er blevet skrælet af interiøret, og i stedet har vi fået et stort, gråt og kobberbeklædt trapperum, der fungerer som en perfekt diskret baggrund for Tomás Saracenos kosmiske tråde.

For kunstneren er det helt centralt, at vi begynder at forstå os selv - mennesket, altså - som blot én af de uendeligt mange arter, der lever på kloden.

Der har været edderkopper på jorden i millioner af år, så vi mennesker bør væbne os

Tomás Saraceno er uddannet både arkitekt og billedkunstner. Han er fra Argentina, men arbejder i dag fra sit atelier i Berlin. Foto: Nicoline Kjems-Krognes

med tålmodighed og forsøge at begribe verden på en blødere, mindre aggressiv måde, siger han, mens han viser projektet frem.

Før den nylige opstramning var planetariets forhal fuld af rumraketter, flag, ild og andre magtsymboler, der var med til at fortælle historien om »erobringen af rummet«.

De er blevet fjernet nu, hvor Tomás Sara-

ceno gerne vil have os til at forstå universet på en mindre imperialistisk måde.

Han tror ikke selv på det hypede begreb »det antropocæne« - altså, at vi lever i en tidsalder, hvor mennesket påvirker klodens geologiske struktur.

Han vil hellere tale om det »kapitalocæne«, fordi han mener, at det primært er kapitalis-

»I Saracenos værker ser man tydeligt, at han er både arkitekt og billedkunstner.«

mens skyld, at vi ødelægger kloden – ikke menneskeheden som sådan.

Det kosmiske trådværk består af plast- og sølvkugler i mange forskellige størrelser, af et tæt vævet net af nylonsnor, der holder fast i det hele, og af nogle projektioner eller film af edderkopper i gang med at spinde deres spind – klassisk Saraceno-materiale med andre ord.

Tannhüserporten

Når man kommer ind i planetariets stadig noget smalle foyer og bevæger sig op ad de indre trapper, hvor de store julekugler hænger tæt, minder oplevelsen næsten om en tur i Disney Worlds »Space Mountain« i Florida.

Planeter på linje danner både coronalys og solformørkelser, skyggerne danser på væggene, og smukke mangekanter opstår midt i det almindelige virvar af krydsende snubletråde, mens den enlige edderkop klatrer rundt i snorenes skyggebillede og prøver at finde en vej ind i den sære orden, der udfolder sig her.

Det er et nærmest uendeligt værk, og helt som med det store intet udenfor jordens atmosfære er der ikke noget sted, hvorfra man kan betragte helheden og reducere den til én enkelt mening.

Kompositionen skifter sammenhæng og betydning alt efter, hvor man står, og bliver på den måde i sig selv en illustration af det evigt relative, der er kunstens og videnskabens fælles, urolige base.

Det store stjerneverum med de mange forbindelser kan ved første øjekast virke nærmest

»Kosmiske tråde« inviterer planetariets gæster på en vandring blandt planeter og spindelvæv. Foto: Studio Tomás Saraceno, Cosmic Threads 2024

tilfældigt opstået – som et edderkoppespind – men det er udregnet med millimeterpræcision på Saracenos atelier i Berlin. Over tredive mennesker har været involveret i at skabe den store, uendeligt komplekse, men samtidig meget enkle installation.

»Kosmiske tråde« er halvt kunst og halvt gimmick på samme måde som Olafur Eliassons »Your Rainbow Panorama« oven på Aros i Aarhus.

Det er der nogle purister, der finder problematisk, men det har jeg aldrig forstået. Kunstens opgave er også at overvælde os, at få os til at undres, og Tomás Saracenos tætte tankespind i Planetariet gør præcis det.

Berlingske

Lyt med!

Hør alle vores podcast i Berlingske appen

H

DEN HIRSCHSPRUNGSKE SAMLING

PARK MUSEER NE

BERLINGSKE

★★★★

KULTURINFORMATION

★★★★★★

POLITIKEN

♥♥♥♥

KULTURKUPEEN

★★★★

28.08.2024 – 12.01.2025

KVINDERNES
MODERNE
GENNEMBRUD

DANSK KUNST 1880-1910

